

III ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ ТА МИСТЕЦТВІ»

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШІНСЬКОГО

Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

ХУДОЖНЬО-
ГРАФІЧНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ДИЗАЙНУ

23-24 КВІТНЯ 2026 Р.
м. Одеса, Україна

Міністерство освіти і науки України

**Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
художньо-графічний факультет
кафедра професійної освіти та дизайну**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ
ТА МИСТЕЦТВІ»**

23-24 квітня 2026 р.

Одеса, 2026

УДК: 378:[37+7]:001.895

I-66

DOI: 10.5281/zenodo.21358452

Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 25.06.2026 р.)

Рецензенти:

Бредньова Віра Петрівна, кандидат технічних наук, професор кафедри
нарисної геометрії та інженерної графіки Одеської державної академії
будівництва та архітектури;

Бартенєва Ірина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

I-66 Інноватика в освіті, дизайні та мистецтві : матеріали III Всеукраїнської
науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса,
23-24 квітня 2026 року. Одеса: Університет Ушинського, 2026. 301 с.

До збірника увійшли матеріали III Всеукраїнської науково-практичної
конференції «Інноватика в освіті, дизайні та мистецтві», яка відбулася у
Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» 23–24 квітня 2026 року. Матеріали
конференції відображають науково-дослідницькі та методично орієнтовані
підходи, а також сучасні тенденції використання інновацій і висвітлюють
актуальні проблеми освіти, дизайну та мистецтва в контексті сьогодення.

Збірник призначений для науковців (докторантів, аспірантів),
здобувачів вищої освіти вітчизняних і зарубіжних закладів, педагогічних
працівників різних типів освітніх установ, а також художників, дизайнерів і
представників творчих індустрій.

Відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності в
текстах доповідей несуть їх автори.

© Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського», 2026

© Колектив авторів, 2026

«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ ТА МИСТЕЦТВІ»

23-24 квітня 2026 р.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Штайнер Тетяна Віталіївна – викладачка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Заступник голови:

Лісогор Алла Вікторівна – викладачка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Відповідальний секретар конференції:

Шедіна Світлана Віталіївна – викладачка-стажистка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Твердохлібова Яніна Миколаївна – виконувачка обов'язків деканки художньо-графічного факультету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Усов Валентин Валентинович – завідувач кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор фізико-математичних наук, професор;

Колесова Олена Анатоліївна – кандидатка філософських наук, старша викладачка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Кібіч Денис Олександрович – доктор філософії, викладач кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Страутман Лінда Леонідівна – асистентка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Орос І. В. СУЧАСНА ДРУКОВАНА ГРАФІКА: ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ КНИЖКОВОГО ЗНАКА (ЕКСЛІБРИСА)	245
Салфетенко Ю. О., Котова О. О. ІМЕРСИВНІ МЕТОДИ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ПЕЙЗАЖНОГО ЖИВОПИСУ	248
Самеляк Є. І., Пономаренко М. В. КВІТКОВІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТІ АЛЛИ ГОРСЬКОЇ: ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО РІШЕННЯ	255
Соловійова К. О., Колесова О. А. ВІЗУАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ЮВЕЛІРНИХ БРЕНДІВ: ВІД ТРАДИЦІЇ ДО СУЧАСНОСТІ	260
Тарасенко А. А. ЕВОЛЮЦІЯ АЛЬБОМНОГО ВИДАННЯ: СИНТЕЗ ТРАДИЦІЙНОГО МИСТЕЦТВОЗНАВЧОГО АНАЛІЗУ ТА ЦИФРОВОЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ	264
Твердохлібова Я. М. ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ-ПЕДАГОГІВ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	270
Романов А. А., Пономаренко М. В., Богайчук Л. Р. КВІТИ ТА ПТАХИ ЯК МОТИВ ДЕКОРУВАННЯ ОДЯГУ	273
Рудой В. В. КЕРАМІКА МАЛИХ ФОРМ КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПОЄДНАННЯ ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАТИКИ	279
Фещенко Я. Я., Носенко А. І. ОБРАЗ ЛЮДИНИ У ХУДОЖНЬОМУ ТКАЦТВІ: ІСТОРИЧНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТА СПЕЦИФІКА ХУДОЖНЬОГО РІШЕННЯ	282
Шевела М. В., Котова О. О. СТВОРЕННЯ ТЕАТРАЛЬНОГО ОБРАЗУ В ПОРТРЕТІ ЗАСОБАМИ ЖИВОПИСУ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ	289
Юренко А. С., Щербакова Л. А. ХУДОЖНІЙ РОЗПИС НА СКЛІ: ЕВОЛЮЦІЯ ТА РОЗВИТОК У МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРІ	295

КВІТКОВІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТІ АЛЛИ ГОРСЬКОЇ: ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО РІШЕННЯ

Самеляк Єлизавета Іванівна,

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
художньо-графічного факультету Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, України;*

Пономаренко Марина Валентинівна,

*науковий керівник: кандидат мистецтвознавства, доцент
кафедри образотворчого мистецтва Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, України*

Ключові слова: *творчість Алли Горської, квіткові мотиви, художнє рішення, символічний образ.*

Вступ. Алла Горська – знана українська художниця, монументалістка, яскрава представниця руху шістдесятництва в Україні. Художниця була захоплена українською культурою та доклала чимало зусиль для її відродження, що й призвело до трагічної долі мисткині – постійних переслідувань і нелюдської розправи КДБ. У своїй творчості Алла Горська використовувала українські етнічні мотиви, відтворюючи їх у стилістиці, притаманній мистецтву 1960-х рр. Багатовимірні за змістом образи, сповнені символіки та декоративності. Важливе місце у композиціях Алли Горської посідають квіткові мотиви.

Зображенню квітів відводиться важлива роль в українському образотворчому мистецтві 1960-х років. У період тоталітарного гніту, зображення квітів слугувало метафорою відродження, де чистий і щирий образ квітки уособлює надії на нове життя і процвітання. Як відмічають у своїх дослідженнях українські вчені (Авраменко, 2006; Білецький, 1974; Медведєва, 2006), художники, що були незгодні з офіційним спрямуванням радянського мистецтва, обирали метафору головним образотворчим прийомом. Так, О. Голубець дійшов висновку, що для творчості митців 1960-х рр. характерні прагнення до

мови асоціацій (Голубець, 2001). За думкою українських авторів, Алла Горська з митцями її покоління довели, що народне українське мистецтво є джерелом сили національного відродження (Кривач, Овсійчук, Черепанова, 2005). Незважаючи на увагу, приділену вивченню творчості Алли Горської, особливості художнього рішення квіткових мотивів в її композиціях розглянуті недостатньо, а дане дослідження може доповнити вже існуючі висновки.

Мета дослідження – дослідити особливості художнього рішення квіткових мотивів у творчості Алли Горської.

Теоретична частина. Ескізи Алли Горської «Вугільна квітка» були виконані для монументального твору – мозаїки (іл. 1, 2, 3). Група художників, під керівництвом Алли Горської, у складі Віктора Зарецького, Бориса Плаксія та Галини Зубченко створили інтер'єрне мозаїчне панно у 1968 році для адміністративної будівлі тресту Краснодонвугілля Луганської області. Наразі невідомо, який вигляд має мозаїка (Медведева, 2006). Для Горської важливо було відтворювати етнічність у роботах.

Алла Горська надихалася українськими художниками, які в своїй творчості відображали національну культуру. «Для неї важливий досвід авангарду 1920-х і народне мистецтво. Не провінційне, не якась фольклоризація, а глибинні речі. Вона орієнтується на Ганну Собачко-Шостак, Марію Примаченко, Олександра Сасенко, Анатолія Петрицького, Сергія Колоса» (2). Для художниці важливо було орієнтуватись на самостійний шлях українського мистецтва. Саме цим на її думку вона відрізнялась від «бойчукістів», які були важливими формотворцями, але не спирались на національне розуміння кольору (Авраменко, 2006). Соцреалізм почав відходити, і художники застосовували у своїх роботах яскравий, відкритий колір.

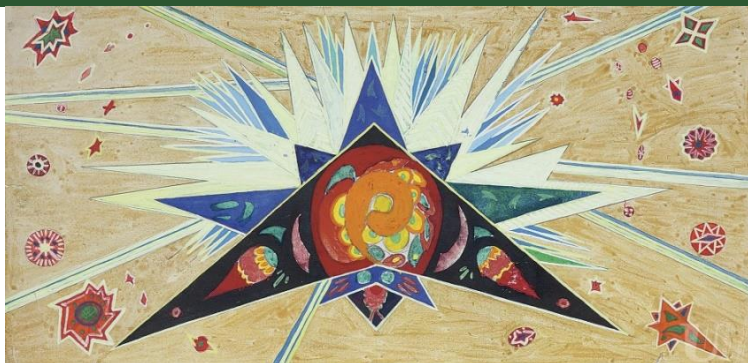
Для мистецтва періоду шістдесятництва характерне жадання зберегти ідентичність свого народу. Так званий період Хрущовської «відлиги» посприяв новій хвилі відродження українського мистецтва, митці розширювали художню палітру і руйнували стандарт ідеології того часу. Олеся Авраменко у своєму дослідженні зазначає: «Опозиційність руху полягала у новаторських пошуках, у захопленому звертанні до традицій народного мистецтва, прагнень вільного вибору й висловлення» (Авраменко, 2006). Орест Голубець у своїй книзі «Між свободою і тоталітаризмом» дійшов висновку, що митці шістдесятих характерні своїм прагненням до мови асоціацій у

творах. «Образне мислення шістдесятників, які відкривали нову творчу «молекулу метафори», ґрунтувалося на принципах відділеної асоціативності, втім, не позбавленої актуальної соціальності» (Голубець, 2001). Монументальність та узагальнення форми є одними з стилістичних особливостей в мистецтві 1960-х, які яскраво проявляються в творах Горської. Ще однією відмінністю від соцреалізму в роботах художниці була виразна декоративність з яскравим колоритом, а також висока ступінь стилізації.

Унікальність творів Алли Горської у яскраво вираженій відмінності від соцреалізму. «Вогняна квітка» – це не просто декоративний мотив, а емоційно насичений символ боротьби, краси й духовного вогню, характерний для всієї творчості Алли Горської» (Медведєва, 2006). Колір в її творах не просто відкритий і реалістичний, а й емоційний і символічний: червоний – земля, боротьба, любов; синій – духовність, небо (Медведєва, 2006). Експресивність кольору підкреслює композицію, з величною стилізованою квіткою, яка нагадує полум'я. Вдало поєднуються геометричні лінії з формою квітки у ескізах «Вогняна квітка», у роботі прослідковується тяжіння художниці до геометризації (іл. 1). Геометрія як основа створення художнього образу – образу казковості. «Геометричні фігури – кола, квадрати та трикутники є універсальними та досконалими формами. Вони не імітують світ реальної природи, а створюють відчуття інакшого порядку» (Медведєва, 2006).

Іл. 1. А. Горська. Ескіз мозаїчного панно «Вугільна квітка».
Папір, мішана техніка. 1968. 21х55. Приватне зібрання

Іл. 2. А. Горська. Ескіз до мозаїки «Вугільна квітка». Папір, мішана техніка. 24х47 см. 1968. Приватне зібрання

Іл. 3. А. Горська. Ескіз мозаїчного панно «Вугільна квітка». Папір, гуаш. 42 х 60 см. 1968. Артфундація «Дукат»

Висновки. В результаті аналізу творів було з'ясовано особливості художнього рішення квіткових мотивів у творчості Алли Горської. Художниця поєднала в своїй творчості монументальність та експресивний колорит народної символіки. Ескізи до монументальних творів відображають підхід художниці до мистецтва, її силу і запал українською культурою. Ідеї національного відродження були провідними в творчості митців українського шістдесятиництва і водночас глибоко індивідуальними та неповторними. До спільних рис мистецтва шістдесятих належить монументальність, декоративність,

узагальнення форми та яскравий колорит. Виокремлено особливості індивідуального підходу художниці, геометризація форми з передачею казковості художнього образу. Алла Горська є взірцем мисткині, яка у своїй творчості відобразила національну ідею поєднавши її з сучасністю.

СПИСКИ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авраменко О. А. Терези долі Віктора Зарецького. Київ: Інтертехнологія. 2006. 256 с.
2. Алла Горська – рольова модель для українців? Чому варто йти на виставку про неї в Українському Домі. URL: <https://www.village.com.ua/village/culture/art/348695-alla-gorska-rolova-model-dlya-ukrayintsiv-chomu-varto-yti-na-vistavku-pro-neyi-v-ukrayinskomu-domi>
3. Білецький П. І. Скарби не тлінні. *Українське мистецтво у світовому художньому процесі*. Київ: Мистецтво. 1974. 193 с.
4. Бойко Ю. М., Бойко Г. В. Понятійно-термінологічний словник з культорології та художньої літератури. Вінниця: ПП ВСДА. 2012. 164 с.
5. Голубець О. М., Між свободою і тоталітаризмом. *Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття*. Львів: Академічний експрес. 2001. 176 с.
6. Горська Алла Олександрівна. URL: <https://dnabb.kyiv.ua/horska-alla-oleksandrivna/> (дата звернення: 07.10.2025).
7. Горська Алла. URL: <https://archive-uu.com/ua/profiles/alla-gors-ka> (дата звернення: 07.10.2025).
8. Зарецький О., Маричевський М. Алла Горська: Червона тінь калини: *Листи, спогади, статті*. Київ: Спалах АТД. 1996. 240 с.
9. Крвавич Д. П., Овсійчук В. А., Черепанова С. О. Українське мистецтво: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. : У 3 ч. Львів: Світ. 2005. 268 с.
10. Медведєва Л. В. Віктор Зарецький. Київ: Оранта. 2006. 432 с.